

Vapo Oy

PL 22

40101 JYVÄSKYLÄ

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende

Yhteysviranomaisen lausunto
Vapo Oy:n Rahkanevan turve-
tuotantoalueen ympäristövaikutusten
arviointiohjelmasta

YHTEENVETO ARVIOINTIOHJELMASTA

Hankkeesta vastaava

Vapo Oy
PL 22
40101 JYVÄSKYLÄ
Yhteyshenkilö: Lauri Ijäs

Yhteysviranomainen

Länsi-Suomen ympäristökeskus
PL 262
65101 VAASA
Yhteyshenkilö: Esko Räsänen

Hankkeen nimi ja sijainti

Vimpelin Rahkanevan turvetuotantoalue - hanke sijaitsee Vimpelin kunnan Rahkanevalla Lappajärven itäpuolella. Hankealue sijoittuu Hallapuron kylään. Itse kylä on noin kilometrin päässä. Hankealueen vedet virtaavat Lappajärveen.

Hankkeen tarkoitus

Hankkeen tarkoituksena on energiaturpeen tuotanto teollisuuden ja yhdyskuntien käyttöön. Energiaturve käytetään lähialueiden energian tuotantolaitoksissa polttoaineena. Turve kuljetetaan asiakkaille kuorma-autoilla tai lähiseudun asiakkaiden omilla kulkuneuvoilla. Tuotantoalueen ja käyttöpaikkojen välisissä etäisyyksissä pyritään mahdollisimman lyhyisiin kuljetusmatkoihin.

Hankkeen sisältö

Vimpelissä tuotetun energiaturpeen pääkäyttäjiä on tällä hetkellä Imatran Voima Oy:n kattilalaitos Kokkolassa. Tällä hankkeella turvataan myös Pietarsaaren vuoden 2001 lopulla valmistuvan voimalaitoksen polttoainetarvetta. Nostettavasta turpeesta käytetään jauhemaisena jyrshinturpeena yli 90 %. Myös maatilojen ja omakotitalojen lämmitykseen soveltuvaa palaturvetta tuotetaan pieniä määriä suon maatuneimmista ja tasalaatuisista kerroksista.

Vaihtoehdot

Hankkeen toteuttamatta jättäminen toimii sekä itsenäisenä vaihtoehtona että toteutettavan vaihtoehdon arvioinnin pohjana. Vertailussa arvioidaan nykytilaisen suon käyttöön liittyviä taloudellisia ja aineettomia arvoja sekä tulevaisuuden odotusarvoja ja mahdollisia suunnitelmia.

Toisena vaihtoehtona tarkastellaan laadittavan suunnitelman mukaista vaihtoehtoa. Hankkeen lähtökohtana on, että tuotanto aloitetaan koko noin 250 hehtaarin suoalalla. Kuivatusvaiheessa tuotantoalueelle kaivetaan sarkaojia noin 500 metriä hehtaarille. Hankealueen kuivatusvedet johdetaan nykyisiä suon laskuojia pitkin Poikkijokeen ja edelleen Savonjokeen ja Vimpelinjokeen, joka laskee hankealueesta noin 20 kilometrin päässä Lappajärveen.

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty enemmälti vaihtoehtoja.

Kuuluttaminen ja lausuntopyynnöt

Yhteysviranomainen on saanut arviointiohjelman 22.2.2000. Se on kuulutettu Vimpelin kunnassa ja Alajärven kaupungissa 15.3.-19.4.2000. Kuulutus on lisäksi julkaistu Ilkka ja Järviseudun Sanomat nimisissä sanomalehdissä. Lausunnonantajille varattu aika päättyi 19.4.2000.

Asiassa annettiin kolme lausuntoa ja jätettiin yksi mielipide.

YHTEENVETO ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELPITEISTÄ

Etelä-Pohjanmaan liitto

Lausunnossa todetaan, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma on asiasta annetun asetuksen mukainen. Liitto pitää arviointiohjelmaa riittävänä. Koska kuitenkin Lappajärveen liittyen alueella on menossa useita mittavia kehittämishankkeita mm. kulttuurimaisema- ja rantayleiskaava sekä Life Lappajärvi- hanke, jossa järven tila on keskeinen asia, tulee kytkentä näihin hankkeisiin näkyä myös arviointiohjelmassa ja itse arvioinnissa.

Lausunnon lopussa todetaan lisäksi, että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan yhteydessä tullaan käsittelemään turvetuotantoa valuma-aluekohtaisesti.

Länsi-Suomen lääninhallitus

Lausunnossa todetaan, että arviointiohjelma on riittävän kattava ja arviointiperusteet ovat oikeita. Turvetuotannon merkittävimmät mahdolliset terveysvaikutukset liittyvät alueelta leviävään orgaaniseen pölyyn. Lausunnossa todetaankin, että olisi toivottavaa, että tuotantoalueita ympäröivät kasvillisuusvyöhykkeet pidetään mahdollisimman ehyinä, koska kasvillisuudella on erittäin merkittävä pölyn leviämistä ehkäisevä vaikutus.

Tielaitos, Vaasan tiepiiri

Lausunnossa esitetään arviointiohjelmaan lisättäväksi täydennystietoja tiestön nykytilanteesta ja tieliittymälupatarpeesta. Lisäksi esitetään, että arviointiin tulee ottaa mukaan selvitykset liikenteen tärinähaitoista ja liikenteen päästöistä. Tiestön rakentamisen ja parantamisen ympäristövaikutuksia tulisi selvittää arviointiohjelmaa laajemmin ja ottaa mukaan myös onnettomuusriskien arviointi.

Vimpelin kalastuskunta ja Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin kalastusalue

Kalastuskunnan ja kalastusalueen yhteisessä mielipiteessä selvitetään seikkaperäisesti Lappajärven ja siihen hankealueelta tulevien vesistöjen kalataloudellista arvoa. Tarkastelun lähtökohtana on Lappajärven merkitys kalavetenä ja sen sietokyvyn täytyminen. Samoin Poikkijoesta todetaan, että pienetkin lisäkuormitukset saattavat aiheuttaa korvaamattomat vahingot Poikkijoessa ja sen alapuolisissa vesissä. Mielipiteen esittäjät ilmoittavat jo nyt vastustavansa hanketta eivätkä ilmoituksensa mukaan tule missään tapauksessa hyväksymään uusien turvetuotantoalueiden valumavesien ohjaamista Poikkijokeen ja siitä edelleen Lappajärveen.

YHTEYSVIRANOMAISEN KANNANOTTO

Arviointiohjelma sisältää tarpeellisessa määrin esityksen ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen 11 §:ssä mainituista asioista lukuunottamatta seuraavassa esitettäviä asioita. Asetuksen 11 §:n 1 momentin 2. kohdan edellyttämä vaihtoehdon tarkastelu ei ole kuitenkaan riittävä. Arviointiohjelmassa esitetään arvioitavaksi vain toteuttamatta jättäminen ja ns. toteutettava vaihtoehto eli vaihtoehto, jolle on aikomus hakea ympäristölupa. Arvioitavaksi tulisikin muodostaa selkeästi ennalta kuvatut vaihtoehdot. Niitä voisivat olla esimerkiksi

1. 0-vaihtoehto eli ei toteuteta hanketta
2. muodostetaan perinteinen turvetuotantoalue perustason vesiensuojelullisin ratkaisuin
3. muodostetaan turvetuotantoalue, jossa vesien suojelussa ja muutenkin on noudatettu uusinta tekniikkaa ja tietämystä.

Näiden perusvaihtoehtojen lisäksi voi tulla kysymykseen tuotantoalueen suuruuteen perustuvien vaihtoehtojen tarkastelu. Arviointiohjelmassa ei vielä ole kuvausta hankkeeseen kuuluvista kolmesta suosta, joten yhteysviranomaisen ei ota kysymykseen pidemmälle menevää kantaa.

Koska Lappajärven sietokyky jo nyt on ylittynyt ja koska kuormituksen vähentämiseksi on meneillään rahallisestikin merkittävää toimintaa, arvioinnissa tulee tarkoin selvittää turvetuotannon päästämien vesien puhdistusmenetelmien vaikutuksia jäteveden laatuun ja vesistöön. Puhdistusmenetelmänä tulisi tarkastella ainakin kemiallista käsittelyä ja pintavalutusta. Arvioinnissa tulee selvittää myös jätevesien vaikutusalueet eri menetelmin vettä käsiteltäessä.

Arviointiohjelmassa ei ole mainintaa selvityksistä ja tiedoista erityisesti Poikkijoen suuresta merkityksestä kalojen ja muiden eliöiden geenipankkina. Tämä on seurausta ennen kaikkea siitä, että Poikkijossa on veden happamuus ja puskurointikyky muita alueen vesistöjä parempi kalkkiesiintymien vuoksi.

Arviointiohjelmassa mainitun lisäksi tulee arviointiselostukseen sisällyttää selvitykset seuraavassa olevista asioista:

- Maininta siitä onko tuotantoalueella tai sen läheisyydessä pohjavesialueita tai lähteitä.
- Selvitys pölyn (erityisesti pienhiukkasellinen pöly) esiintymisestä ja leviämisestä (6.2.1.).
- Hankkeen vaikutukset Lappajärveen on arvioitava perusteellisesti. Selvitykseksi ei riitä, että kuormitus peittyy muuhun hajakuormitukseen tai muuten vain on olematonta (6.3.1.).
- Vaikutukset kalastoon ja kalastukseen.
Poikkijoen merkitys Savonjoen kalaston suojapaikkana ja leviämiskeskuksena on selvitettävä ja siinä valossa arvioitava hankkeen vaikutuksia (6.3.3.).
- Vaikutukset kasvillisuuteen.
Erityisesti tulee selvittää Hallanevan alueen kasvillisuutta, sillä kalkkiperaisyntensä takia se on alueellisesti hyvin merkittävä. Selvitykset tulee ulottaa laajemmalle kuin 20-50 m tuotantoalueen reunasta, sillä haitalliset vaikutukset ulottuvat laajemmalle. Luonnon monimuotoisuutta tulee arvioida kalaston tapaan alueellisesti (6.3.4.), (6.3.7.).

Hankkeen vaikutuksia yhdyskuntiin arvioitaessa tulee selvittää myös onnettomuusriskit (liikenne, tulipalot). Ihmiset myös kokevat maiseman ja maankäytön muutokset hyvin eri tavoin (6.4.).

Vaikutukset virkistyskäyttöön.

Kalastus ja metsästys on paikalliselle väestölle suoalueella ja sen alapuolella ehkä tärkein yksittäinen luonnon virkistyskäyttömuoto (6.5.).

Lisäksi yhteysviranomaisen edellyttää, että lausunnoissa ja mielipiteessä esiintyviä asioita tutkitaan ja arviointiselostukseen sisältyy vastaus tähän lausuntoon lausuntoyhteenvetokohtaan sisällytettyihin asioihin.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Tämä yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä virka-aikana yhden kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Alajärven kaupunginvirasto
Alajärven kaupungin pääkirjasto
Vimpelin kunnanvirasto
Vimpelin kunnan pääkirjasto

Yhteysviranomaisen toimittaa hankkeesta vastaavalle jäljennökset annetuista lausunnoista ja mielipiteestä. Alkuperäiset säilytetään Länsi-Suomen ympäristökeskuksessa.

Ympäristökeskuksen johtaja

Pertti Sevola

Ympäristöneuvos

Esko Räsänen

Maksu: 10.000 mk

Maksun peruste: Valtion maksuperustelaki (150/92) 8 § ja ympäristöministeriön päätös alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (240/1995)

Oikaisuvaatimus: Valtion maksuperustelain 11 v §:n mukaan (961/92) maksua koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi sen sijaan vaatia siihen kirjallisesti oikaisua Länsi-Suomen ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

TIEDOKSI Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjä
Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus (+ 2 kpl arviointiohjelmaa)
LSU/tutkimusosasto
LSU/ympäristönsuojeluosasto
LSU/alueidenkäyttö- ja luonnonsuojeluosasto